

Utlåtande 2015:96 RIV (Dnr 321-1360/2014)

Riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid antas enligt bilaga 3 till utlåtandet.
2. Utbildningsnämnden ska revidera Regler för intagning och plats i fritidshemmet och pedagogisk omsorg (322-2332/2010) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en ny modell för ersättning av barnomsorg på obekväm arbetstid till förslag till kommunfullmäktiges budget 2016.

Föredragande borgarrådet Olle Burell anför följande.

Ärendet

Budget 2014 för Stockholms stad gav stadsledningskontoret i uppdrag att sammanställa riktlinjerna för barnomsorg på obekväm arbetstid, eftersom stadsdelsförvaltningar tillämpat olika principer. Syftet var att få till ett stadsövergripande ramverk genom riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid. Stadsledningskontorets förslag har tagits fram utifrån en utredning som gjorts av utbildningsnämnden år 2014. Förslaget till riktlinjer har remitterats till utbildningsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder. I Budget 2015 ges kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra möjligheter att få barnomsorg på obekväm arbetstid.

Stockholms stad erbjuder barnomsorg på kvällar, nätter och helger till de familjer där ett sådant omsorgsbehov anses föreligga. De föreslagna åtgärderna ska tydliggöra denna rätt till omsorg, skapa förutsättningar för större likvärdighet i hanteringen och säkerställa en hög kvalitet på omsorgen.

Fram tills i dag har omsorg på obekväm arbetstid enbart gällt barn från 1 år till och med höstterminen de fyller 10 år. I det förslag som läggs fram ska rätten till denna omsorg gälla till 13 år. En revision av Regler för intagning och plats i fritidshemmet och pedagogisk omsorg blir därför nödvändig.

I förslaget föreslås att omsorgen i första hand ska tillgodoses i lokalbaserad verksamhet och att omsorg i hemmet endast ska ges om det finns särskilda skäl. Detta främst utifrån ett barnsäkerhetsperspektiv och att kontroll och uppföljning av kvalitén i verksamheten stärks.

I förslaget anges att stadsdelsnämnderna fortsättningsvis ska ha ansvar för budget och prövningen för de barn som är inskrivna på kommunala förskolor och att utbildningsförvaltningen ska pröva behovet av omsorgen för de barn som är inskrivna i enskild förskola och kommunala fritidshem. En förändring från dagens regler är att barn och elever som inte är inskrivna på förskola eller fritidshem ska ha rätt till omsorg på obekväm arbetstid.

Avslutningsvis föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att se över ersättningsmodellen för omsorg på obekväm arbetstid och att kommunstyrelsen föreslår eventuella förändringar till kommunfullmäktiges budget för 2016.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret och remitterats till arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

Arbetsmarknadsnämnden ställer sig bakom förslaget och poängterar att det för arbetssökande kan vara viktigt med ett preliminärt förhandsbesked för att våga söka eller tacka ja till en anställning som innebär tjänstgöring på obekväm arbetstid.

Utbildningsnämnden anser att riktlinjerna tydliggör rätten till denna omsorg, skapar förutsättningar för större likvärdighet i hanteringen och säkerställer en hög kvalitet på omsorgen.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslaget och anser att en ersättningsmodell som fullt ut täcker kostnaderna är en förutsättning för att kvaliteten på omsorgen ska kunna säkerställas och att finansieringen av barnomsorg på obekväm arbetstid behöver ses över.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslaget och anser vidare att en viktig fråga för kvaliteten är formerna för hur och var verksamheten bedrivs och att verksamheten bör bedrivas i en pedagogisk lokal eller annan för ändamålet anpassad lokal.

Farsta stadsdelsnämnd anser att förslaget är mycket välkommet och understryker att det finns behov av extra medel för att finansiera servicen med barnomsorg på obekväm arbetstid.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att den som har behov av omsorg på obekväm arbetstid ska få förtur till förskolan samt att det är angeläget att se över finansieringen av verksamheten.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslaget och anser att gällande regelverk bör ses över för att kunna erbjuda plats på obekväm arbetstid inom tremånadersgarantin.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslaget och förordar att omsorgen erbjuds i befintlig förskola i stället för i hemmet.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att det krävs en samordning mellan stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen i de fall familjer ansöker om omsorg på obekväm arbetstid både för barn i förskola och skola.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslaget i sin helhet och instämmer särskilt i att en översyn av ersättningsmodellen är viktig.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiva till att en utredning om ersättningsmodell för barnomsorg på obekväm arbetstid tillsätts.

Skärholmens stadsdelsnämnd ställer sig bakom stadsledningskontorets förslag som förordar att omsorgen organiseras i förskoleliknande lokaler ur ett barnsäkerhetsperspektiv.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att det är viktigt att tydliggöra föräldraavgiften samt att sträva efter att erbjuda omsorg i befintlig pedagogisk lokal eller annan för ändamålet anpassad lokal.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att ansvaret för bedömningen av förskola på OB-tid ligga kvar på stadsdelsnämnden.

Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslaget och poängterar att det är angeläget att denna typ av ärenden får en likvärdig bedömning och handläggning i hela staden.

Östermalms stadsdelsnämnd ställer sig bakom förslaget och vill framhålla vikten av en gemensam ansökningsblankett i syfte att skapa likvärdighet i bedömningarna.

Mina synpunkter

Alla barn ska ha möjlighet att gå i förskolan och alla föräldrar ska ha möjlighet att förvärvsarbeta på heltid. Därför är reformer som underlättar för barn och unga att få omsorg och förskola också på obekvämt arbetstid av hög prioritet för majoriteten.

De nu aktuella riktlinjerna ska underlätta administrationen och stödet till de vårdnadshavare som söker omsorg på obekvämt arbetstid. De stadsgemensamma riktlinjerna garanterar likvärdighet och gör det enklare för såväl förvaltning som förskolor och fritidshem att skyndsamt pröva behoven respektive göra plats för de barn som har rätt till det.

De förslag till förändringar som framförs av utbildningsförvaltningen bör höras, då de hjälper till att förtydliga riktlinjerna. Förslaget till beslut är sålunda att anta riktlinjerna med de föreslagna ändringarna samt att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en ny ersättningsmodell för barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Förskola och fritidshem är en av välfärdens viktigaste arbetsmarknadsåtgärder, eftersom de möjliggör för ensamstående föräldrar att försörja sig och leva ett gott liv. Att förhindras att ta ett arbete på grund av krånglande byråkrati eller brist på platser är därför inte acceptabelt. Det är därför angeläget att dessa riktlinjer läggs fram och att arbetet med att ytterligare förbättra möjligheten för alla barn att gå i förskolan och alla vuxna att jobba förstärks.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid (dnr 321-1360-2014).
3. Riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid med tillägg från utbildningsförvaltningen med spårade ändringar.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (FP) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid, med föreslagna ändringar av utbildningsnämnden godkänns delvis.
2. Avsnitt 3.1 i förslaget till riktlinjer, om omsorg i lokalbaserad verksamhet, avstyrks.
3. Utbildningsnämnden ska revidera Regler för intagning och plats i fritidshemmet och pedagogisk omsorg (322-2332/2010) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande samt vad som anförs nedan.
4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en ny modell för ersättning av barnomsorg på obekväm arbetstid.
5. Därutöver anförs följande.

Familjer som har ett behov av barnomsorg på obekväm arbetstid ska ha tillgång till detta. Riktlinjerna bör tydliggöra rätten till denna omsorg samtidigt som det behöver skapas bättre förutsättningar för likvärdighet i tillgången till omsorg samt säkerställas att omsorgen håller en hög kvalitet. För många familjer kan barnomsorg på obekväm arbetstid vara direkt avgörande för möjligheten ta en anställning och därmed bör detta prioriteras utifrån målet om att öka sysselsättningen i Stockholms stad. Precis som arbetsmarknadsnämnden framhåller i sitt remissvar så kan det vara bra om en familj kan få ett preliminärt förhandsbesked om rätten till barnomsorg på obekväm arbetstid för att våga söka eller tacka ja till en anställning och vi anser att staden ska möjliggöra detta. Vi anser samtidigt att ett sådant beslut ska föregås av en individuell prövning där barnets behov av kontinuitet, trygghet och utveckling får stå i fokus.

Stadsledningskontoret genomförde 2013 en kartläggning som visade att antalet ansökningar om barnomsorg på obekväm arbetstid var relativt begränsat. Det har under de senaste åren handlat om ungefär 160–170 barn i hela Stockholms stad. Kartläggningen visade vidare att antalet avslagsbeslut i stadsdelsnämnderna var få samt att huvuddelen berodde på till exempel förändringar i föräldrarnas schema eller att familjen flyttat.

I de stadsdelsnämnder där föräldrar beviljats barnomsorg på obekväm arbetstid hade de flesta vid den kartlagda tidpunkten en lösning där barnskötare kom hem till familjen på natten istället för att barnen skulle sova över på nattis.

För många av dessa är det ett förhållandevis stort ingrepp i barnets och familjens rutiner att barnet i stället regelbundet ska sova på nattis istället för i hemmet. Den föreslagna förändringen av riktlinjerna riskerar att bli en kännbar försämring för barn och föräldrar med behov av omsorg på obekväm arbetstid och vi vill avstyrka den förändringen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid antas enligt bilaga 3 till utlåtandet.
2. Utbildningsnämnden ska revidera Regler för intagning och plats i fritidshemmet och pedagogisk omsorg (322-2332/2010) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en ny modell för ersättning av barnomsorg på obekväm arbetstid till förslag till kommunfullmäktiges budget 2016.

Stockholm den 9 september 2015

På kommunstyrelsens vägnar:
K A R I N W A N N G Å R D

Olle Burell

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (FP) med hänvisning till Moderaternas och Folkpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas och Folkpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Budget 2014 för Stockholms stad gav stadsledningskontoret i uppdrag att sammanställa riktlinjerna för barnomsorg på obekväm arbetstid, eftersom stadens regelverk inte var likvärdiga då stadsdelsförvaltningar använde olika principer. Syftet var att få till ett stadsövergripande ramverk genom riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid. Stadsledningskontorets förslag har tagits fram utifrån en utredning som gjorts av utbildningsförvaltningen år 2014. Förslaget till riktlinjer har remitterats till arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder. Efter genomgång av remissvaren har riktlinjerna justerats till sin nuvarande form. I Budget 2015 ges kommunstyrelsen i uppdrag att tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden förbättra möjligheter att få barnomsorg på obekväm arbetstid. Ärendet är en stor del i slutförandet av de ovanstående uppdragen. Det som återstår är justering av ersättningsmodellen för förskolorna samt anpassning av verksamhet.

Stockholm stad erbjuder barnomsorg på kvällar, nätter och helger till de familjer där ett sådant omsorgsbehov anses föreligga. De föreslagna åtgärderna ska tydliggöra denna rätt till omsorg, skapa förutsättningar för större likvärdighet i hanteringen och säkerställa en hög kvalitet på omsorgen.

Fram tills i dag har omsorg på obekväm arbetstid enbart gällt barn från 1 år till och med höstterminen de fyller 10 år. I det förslag som läggs fram ska rätten till denna omsorg gälla till 13 år. Villkor för att beviljas omsorg på obekväm arbetstid är likvärdiga med de regler som nu är verksamma för intagning och plats i förskola och fritidshem. Grundläggande villkor är att omsorgen är behovsprövad och att behovet är regelbundet och kontinuerligt.

I dag är att det stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden som avgör i vilken form omsorg på obekväm arbetstid ska erbjudas. I viss mån har vårdnadshavare i några stadsdelar och enskilda huvudmän haft möjlighet att välja omsorg i hemmet.

I förslaget föreslås att omsorgen i första hand ska tillgodoses i lokalbaserad verksamhet och att omsorg i hemmet endast ska ges om det finns särskilda skäl. Detta främst utifrån ett barnsäkerhetsperspektiv och att kontroll och uppföljning av kvalitén i verksamheten stärks.

I förslaget anges att stadsdelsnämnderna fortsättningsvis ska ha ansvar för budget och prövningen för de barn som är inskrivna på kommunala förskolor och att utbildningsförvaltningen ska pröva behovet av omsorgen för de barn

som är inskrivna i enskild förskola och kommunala fritidshem. En förändring från dagens regler är att barn och elever som inte är inskrivna på förskola eller fritidshem ska ha rätt till omsorg på obekväm arbetstid. En ansökan om omsorg på obekväm arbetstid ska kunna göras på en för staden gemensam blankett.

För att effektivt möta omsorgsbehovet med lokalbaserad verksamhet uppmanas stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden till samarbete över stadsdelsgränserna och mellan skolformerna.

Avslutningsvis föreslås att kommunstyrelsen får i uppdrag att se över ersättningsmodellen för omsorg på obekväm arbetstid och att kommunstyrelsen föreslår eventuella förändringar till kommunfullmäktiges budget för 2016.

Konkreta förslag som skiljer sig mot dagens hantering/riktlinjer

- Omsorg på obekväm arbetstid ska i första hand ges i lokalbaserade lokaler (ex befintliga förskolor eller annan för ändamålet anpassad lokal).
- Omsorg på obekväm arbetstid i hemmet ska endast ges av särskilda skäl.
- Omsorg på obekväm arbetstid bedrivs för barn och elever skrivna i Stockholms stad från 1 år till med 13 års ålder.
- Barn och elever som inte är inskrivna på förskola eller fritidshem har rätt till omsorg på obekväm arbetstid.
- Nämnderna bör samverka för att skapa ett utbud av verksamheten som är anpassat efter efterfrågan.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda och ta fram en ny modell för ersättning för omsorg på obekväm arbetstid.
- Ansökan för omsorg på obekväm arbetstid ska ske på för staden gemensam blankett.
- Ansökan om omsorg på obekväm arbetstid ska skyndsamt utredas. Senast tre månader efter komplett ansökan ska barnet/eleven erbjudas en plats.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 mars 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Barnomsorg på obekvämlig arbetstid är en av staden prioriterad fråga. Staden erbjuder barnomsorg på kvällar, nätter och helger till de familjer där ett sådant omsorgsbehov föreligger. Stadsledningskontoret föreslår i detta ärende riktlinjer som ska tydliggöra rätten till denna omsorg, skapa förutsättningar för större likvärdighet i hanteringen och säkerställa en hög kvalitet på omsorgen.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret. Ärendet har remitterats till arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och samtliga stadsdelsnämnder.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 19 maj 2015 att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till utredningens förslag till riktlinjer med följande synpunkter.

Som villkor för att erhålla barnomsorg på obekvämlig arbetstid krävs enligt det framlagda förslaget att det rör sig om ett regelbundet och kontinuerligt omsorgsbehov. Förvaltningen vill påpeka att omsorg kan vara en viktig förutsättning för att till exempel kunna ta en tidsbegränsad anställning, även om omsorgsbehovet inte uppfyller kriterierna på regelbundenhet och kontinuitet utifrån anställningens form. Möjligheten att erhålla omsorg för en tidsbegränsad eller kortare anställning kan innebära en viktig ingång till arbetsmarknaden och leda till en regelbunden anställning.

Stadsledningskontoret föreslår att gemensamma handlägningsrutiner ska utarbetas samt rutiner för vilken typ av underlag och dokumentation som krävs för att styrka behovet. Arbetsmarknadsförvaltningen vill poängtera att det för arbetssökande kan vara viktigt med ett preliminärt förhandsbesked för att våga söka eller tacka ja till en anställning som innebär tjänstgöring på obekvämlig arbetstid, trots att det i det läget är svårt att styrka behovet med exempelvis anställningsavtal eller arbetsschema.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 9 april 2015 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m.fl. (M) och Lotta Edholm m.fl (FP) , *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på kommunstyrelsens förslag på riktlinjer och har bland annat synpunkter inom följande områden:

Förvaltningen föreslår att omsorg på obekväm arbetstid ska gälla för barn från 1 år till vårterminen det år barnet fyller 13 år, inte enbart 13 år. Riktlinjerna bör få en punkt som reglerar ansvaret i det fall omsorgen sker i direkt anslutning till öppning eller stängning i förskola eller fritidshem. Ersättning för omsorgen bör ligga utanför schablonen och att en prestationsersättning tas fram.

Förvaltningen är positiv till förslaget och att riktlinjerna tydliggör rätten till denna omsorg, skapar förutsättningar för större likvärdighet i hanteringen och säkerställer en hög kvalitet på omsorgen.

Några delar i riktlinjerna bör dock förtydligas:

- A. Riktlinjerna reglerar inte frågan om vem som tar barnet från förskolan eller fritids till omsorgen i det fall omsorgen inte sker i direkt anslutning till öppning eller stängning av förskola eller fritidshem och om vårdnadshavarna inte har möjlighet att ta barnet till omsorgen. Förvaltningen anser att det bör tydliggöras att förskola/fritidshem har ansvar för barnet under ramtiderna kl.06.30-18.30. Om barnet har barnomsorg på obekväm arbetstid innan kl. 06.30 eller efter 18.30, men inte i direkt anslutning till öppning eller stängning på förskola/fritidshem, är det vårdnadshavaren som ansvarar för att barnet kommer till verksamheten.

Om barnet har barnomsorg på obekväm arbetstid i direktanslutning till öppning eller stängning på förskola eller fritidshem är det verksamhetsanordnaren av omsorg på obekväm arbetstid som ska ta barnet till eller från förskolan/fritidshemmet.

- B. I punkt 1.1 står att ”Omsorg på obekväm arbetstid bedrivs för barn och

elever skrivna i Stockholms stad från 1 år till med 13 års ålder”. Enligt 14 kap. 7 § skollagen ska fritidshem endast erbjudas till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Förvaltningen anser att riktlinjerna bör följa skollagens lydelse.

- C. I punkt 4.5 anges ”Omsorgen ska företrädesvis beslutas terminsvis om behovet är stadigvarande och schemalagd. Schemaändring ska lämnas minst 14 dagar innan den börjar gälla”. Förvaltningen anser att punkt 4.5 ändras till att det även ska vara möjligt att besluta helårsvis i det fall behovet är stadigvarande och schemalagd
- D. Förvaltningen noterar att det inte framgår vilka som har ansvar för de barn och elever som har behov av omsorg på obekväm arbetstid och som inte är inskrivna på förskola eller fritidshem. Förvaltningen föreslår att ansvaret för barn i åldern 1-5 år som inte är inskrivna i förskola bör hanteras av den stadsdelnämnd i vilken barnet är mantalsskrivet. Förvaltningen föreslår också att utbildningsnämnden bör få motsvarande ansvar för barn som går i kommunala och fristående grundskola men inte är inskrivna i fritidshem.
- E. Avslutningsvis noterar förvaltningen att finansieringen av omsorg på obekväm arbetstid idag sker inom ramen för schablonersättningen och att enskilda anordnare får en särskild ersättning av utbildningsförvaltningen, utöver schablonen. Det innebär att enskilda anordnare ersätts två gånger för samma omsorg. För att komma till rätta med det bör ersättningen till denna omsorg ligga utanför schablonen och att en prestationersättning tas fram, lika för alla anordnare.

Förvaltningen föreslår att en ny punkt införs i riktlinjerna, punkt 2.7 med vad som anförts i förvaltningens synpunkter enligt A ovan.

Förvaltningen föreslår att punkt 1.1 i riktlinjerna får en lydelse med vad som anförts i förvaltningens synpunkter enligt B ovan.

Förvaltningen föreslår att punkt 4.5 får en lydelse i enlighet med vad som anförts i förvaltningens synpunkter enligt C ovan.

Förvaltningen föreslår att ansvaret för de barn och elever som har behov av omsorg på obekväm arbetstid och som inte är inskrivna på förskola eller fritidshem bör hanteras

på det sätt som anförts i förvaltningens synpunkter, enligt D ovan.

Förvaltningen föreslår att ersättning till omsorg på obekväm arbetstid inte ska ingå i schablonen enligt vad som anförts i förvaltningens synpunkter, enligt E ovan.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att godkänna förvaltningens yttrande och lämnar det vidare till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning ställer sig bakom förslaget, men anser att en ersättningsmodell som fullt ut täcker kostnaderna är en förutsättning för att kvaliteten på omsorgen ska kunna säkerställas och att finansieringen av barnomsorg på obekväm arbetstid behöver ses över.

En annan viktig aspekt ur ett barnperspektiv är de potentiellt långa vistelsetider på förskolan som barn med nattarbetande och sedan sovande föräldrar kan få, i praktiken flera dygn långa. Mot denna bakgrund kan omsorg på obekväm arbetstid förlagd i barnets hem innebära en trygghet för barnet och en förenklad vardag för familjerna.

Det vore önskvärt med ett öppet samtal eller en diskussion i lämpligt forum där man lyfter frågan om arbetsgivares ansvar att underlätta för den anställda med små barn genom ett arbetsschema anpassat till barnens behov.

Bromma stadsdelsförvaltning anser att ärendet saknar konsekvensbeskrivningar och analyser av de olika omsorgsalternativen ur ett barnperspektiv.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Skolroteln som svar på remissen.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 31 mars 2015 har i huvudsak följande lydelse.

En viktig fråga för kvaliteten är formerna för hur och var verksamheten bedrivs. Stadsledningskontoret föreslår i riktlinjerna att staden ska sträva efter att erbjuda omsorg i lokalbaserad verksamhet, dvs. befintlig pedagogisk lokal eller annan för ändamålet anpassad lokal, något som stadsdelsförvaltningen samtycker. Att bedriva omsorg med anställd personal i hemmiljö är mer tveksamt ur ett barnsäkerhetsperspektiv och det ger försämrade möjligheter till uppföljning och kontroll av kvaliteten på tjänstens utförande.

Den framtida finansieringen av barnomsorg på obekvämt arbetstid behöver ses över för att de föreslagna riktlinjerna ska få avsedd effekt. Stadsdelsförvaltningen ställer sig bakom förslaget att kommunstyrelsen får i uppdrag att se över en framtida ersättningsmodell och föreslå eventuella förändringar.

Ytterligare kortfattade synpunkter:

- Under punkten målgrupp står det i riktlinjerna att *"omsorgen ska erbjudas samtliga barn och elever som uppfyller villkoren, oavsett om barnet eller eleven är inskriven i ordinarie verksamhet eller inte."* Denna skrivning behöver förtydligas inte minst med tanke på hur avgiften och försäkringar ska hanteras för barn/elever som inte är inskrivna i ordinarie verksamheten.
- Något att se över och som man inte skriver någonting om i förslaget till de gemensamma riktlinjerna är minsta skäliga tiden för att få beviljad omsorg på obekvämt arbetstid
- I dokumentet använder man sig av olika namn på verksamhetsformen. Förvaltningen föreslår att man håller sig till *Omsorg på obekvämt arbetstid* då det är detta namn som används i stadens *Regler för intagning och plats i fritidshemmet och pedagogisk omsorg (321-1809/2011)*.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av förslag till riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltning anser att förslaget är mycket välkommet och att det överensstämmer med de riktlinjer som Farsta redan arbetar efter. Förvaltningen understryker att det finns behov av extra medel för att finansiera servicen med barnomsorg på obekvämt

arbetstid.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2015 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar i stort de synpunkter och förslag som framkommer i remissen. På en punkt skiljer sig förvaltningens uppfattning och det gäller hur snabbt en plats för barnomsorg på obekväm tid ska erbjudas. Gällande regelverk medger inte att den som har behov av omsorg på obekväm arbetstid får förtur till förskolan. För att möjliggöra större likvärdighet är det också angeläget att se över finansieringen av verksamheten och tydliggöra ansvarsfördelning då familjer har barn i både skola och förskola som har behov av omsorg på obekväm arbetstid.

Förvaltningen instämmer till fullo i att verksamheten bör erbjuda omsorg i lokalbaserad verksamhet och skälen härtill. Det är också angeläget att samarbete sker över stadsdelsgränserna. Behovet av omsorg på obekväm arbetstid är begränsat och kan variera över tid.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de förslag som remissen presenterar. Förvaltningen ser dock svårighet att utifrån Ansvarsfördelningen behöver tydliggöras, för ökad likvärdighet, för familjer med barn i både förskola och skola som behöver omsorg på obekväm arbetstid.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens Stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att det tagits fram ett förslag till riktlinjer men vill framhålla att det för omsorg på OB-tid krävs att behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

Förvaltningen är även positiv till att riktlinjerna tar upp frågan om samarbete nämnder emellan. Kontakter har redan tidigare tagits med Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar om möjligheterna att ha en gemensam nattöppen verksamhet om behov så finns.

Förvaltningen instämmer i stadsledningskontorets resonemang om säkerhet och förordar att omsorgen erbjuds i befintlig förskola i stället för i hemmet. Vidare önskar förvaltningen ett förtydligande av vad ”särskilda skäl” innebär då det enligt riktlinjerna kan vara grund för omsorg i hemmet.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att besvara med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiva till de övergripande gemensamma riktlinjerna som ger ett jämnt beslutsunderlag och likvärdig hantering. Förvaltningen vill belysa att förslagets krav på arbetsgivarintyg blir svårt att uppfylla för föräldrar med enskild firma vilket behöver beaktas.

Förvaltningen vill lyfta fram att det krävs en samordning mellan stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen i de fall familjer ansöker om omsorg på obekvämarbetsid både för barn i förskola och skola. Detta för att uppnå en likvärdig hantering och bedömning.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget i sin helhet och instämmer särskilt i att en översyn av ersättningsmodellen är central för en, mellan stadsdelsnämnderna, likvärdig organisationen av omsorg på obekväm arbetstid.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till föreslagna riktlinjer och att en utredning om ersättningsmodell för barnomsorg på obekväm arbetstid tillsätts.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att besvara med förvaltningens tjänsteutlåtande med ett yttrande därutöver beslutet.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen ser positivt på att det sker en samordning av handläggningen av de ansökningar som rör grundskoleelever. Stadsdelsförvaltningen ställer sig bakom stadsledningskontorets förslag som förordar att omsorgen organiseras i förskoleliknande lokaler ur ett barnsäkerhetsperspektiv. Stadsdelsförvaltningen vill även lyfta fram att ansvaret för personalens arbetsmiljö kan säkerställas om omsorgen sker i befintliga förskolelokaler. Stadsdelsförvaltningen ser också positivt på att

finansieringen av barnomsorg på obekväm arbetstid ska ses över.

Nämnden vill därutöver förvaltningens förslag till beslut anföra att riktlinjerna inte skall utesluta barn till föräldrar som studerar eller arbetar extra utan skall omfatta alla barn som har behovet, med i övrigt samma villkor.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer med att det behövs gemensamma riktlinjer som ska tydliggöra rätten till barnomsorg på obekväm arbetstid, skapa förutsättningar för större likvärdighet i hanteringen och säkerställa en hög kvalitet på omsorgen.

Utredningen av omsorg på obekväm arbetstid föreslår att förskolebarn som inte är inskrivna i någon förskola eller pedagogisk omsorg ska ha samma villkor som inskrivna barn. Detta kan innebära en ökad efterfrågan. Det är i detta sammanhang viktigt att tydliggöra föräldraavgiften för de barn som inte är inskrivna i någon form av kommunal verksamhet.

Staden föreslås att i huvudsak sträva efter att erbjuda omsorg i befintlig pedagogisk lokal eller annan för ändamålet anpassad lokal. Förvaltningen anser att detta säkerställer barnsäkerhet, arbetsmiljö samt tydligt chefsansvar.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen med ett därutöver beslutet tillägg från majoriteten, om att det ska vara enkelt att efterfråga barnomsorg på obekväm arbetstid, att stadsdelarna blir ersatta för den extrakostnad det medför samt att understryka vikten av barnomsorg på obekväm arbetstid som en viktig del av välfärdens uppdrag. från majoriteten.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser fram emot gemensamma, likvärdiga riktlinjer för bedömning av

barnomsorg på OB-tid. Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att den som tillhandahåller omsorgen också ska bedöma ansökningar. Därför bör ansvaret för bedömningen av förskola på OB-tid ligga kvar på stadsdelsnämnden.

En bättre samordning mellan utbildningsförvaltningen och stads-delsförvaltningen är nödvändig då barn 1-13 år omfattas av barnomsorg på OB-tid.

Det är att föredra att omsorgen bedrivs i en lämplig verksamhetslokal och bara i undantagsfall i barnets hem.

I riktlinjerna saknas något om personalens kompetens och ledarskapet. I övrigt är förvaltningen positiv till de föreslagna riktlinjerna.

Nämnden beslutar att därutöver förvaltningens förslag till beslut lägga till att det ska vara enkelt att efterfråga barnomsorg på obekväm arbetstid, att stadsdelarna blir ersatta för den extrakostnad det medför samt att understryka vikten av barnomsorg på obekväm arbetstid som en viktig del av välfärdens uppdrag.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att tjänsteutlåtande lämnas som svar på remissen

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 mars 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig helt positiva till förslaget till riktlinjer då det är angeläget att denna typ av ärenden får en likvärdig bedömning och handläggning i hela staden.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2015 att godkänna förslaget till nya riktlinjer och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 30 april 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på stadsgemensamma riktlinjer och vill framhålla vikten av en gemensam ansökningsblankett i syfte att skapa likvärdighet i bedömningarna. Förvaltningen vill förordna ett förtydligande gällande handläggning av omsorgsbehov för förskole- och skolbarn inom samma familj

Förvaltningen vill framhålla vikten av en gemensam ansökningsblankett i syfte att skapa likvärdighet i bedömningarna. Förvaltningen vill särskilt trycka på vikten av att vårdnadshavarna tydligt informeras om handläggningstiden från ansökan till

verkställighet

Avslutningsvis vill förvaltningen föreslå

- att förhandsinformation om behov av omsorg på obekväm arbetstid kan markeras i verksamhetssystemet Bosko för att underlätta verksamhetsplanering.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Cecilia Brinck m. fl. (M) och Lotta Edholm m. fl. (FP) enligt följande.

- att delvis godkänna förvaltningens förslag.
- att avstyrka avsnitt 3.1 i förslaget till riktlinjer, om omsorg i lokalbaserad verksamhet.
- att därutöver anförda följande:

Familjer som har ett behov av barnomsorg på obekväm arbetstid ska ha tillgång till detta. Riktlinjerna bör tydliggöra rätten till denna omsorg samtidigt som vi behöver skapa bättre förutsättningar för likvärdighet i tillgången till omsorg samt säkerställa att omsorgen håller en hög kvalitet. Det är viktigt att beslutet om barnomsorg på obekväm arbetstid föregås av en individuell prövning och där barnets behov av kontinuitet, trygghet och utveckling får stå i fokus.

Stadsledningskontoret genomförde 2013 en kartläggning som visade att antalet ansökningar om barnomsorg på obekväm arbetstid var relativt begränsat. Det har under de senaste åren handlat om ungefär 160-170 barn i hela Stockholms stad. Kartläggningen visade vidare att antalet avslagsbeslut i stadsdelarna var få samt att huvuddelen berodde på till exempel förändringar i föräldrarnas schema eller att familjen flyttat.

I de stadsdelar där föräldrar beviljats barnomsorg på obekväm arbetstid hade de flesta vid den kartlagda tidpunkten en lösning där barnskötare kom hem till familjen på natten istället för att barnen skulle sova över på nattis.

För många av dessa är det ett rätt stort ingrepp i barnets och familjens rutiner att barnet i stället regelbundet ska sova på nattis istället för i hemmet. Den föreslagna förändringen av riktlinjerna riskerar att bli en kännbar försämring för barn och föräldrar med behov av omsorg på obekväm arbetstid och vi vill avstyrka den förändringen.